

A

637

—

v

.

/ BOD PÉTER

RUDIMENTA... és az

"ABC-RÖL" /

NAGYENYED, BETHLEN DOKUM.

KTÁR, 245 sz. kézirat

5 A5 B6 A6

A6 B6 A5 B5

8

114 113.

C5 D5 C6

C6 D5 C5

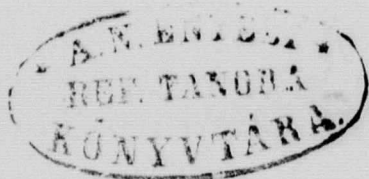
Acceptit libri Collegii Ref. N. Empeodici una cu
caeteris libris Petro Gordiano
Donum Heredia eius

REVIDIMENTA

Inſulae Annorum Linguae brevibus
quaestionibus ac Reſponſionibus
comprehensa, opera et studio

Johannis TELESI

Call. Nényed.

Ammonii Philoſophi opinio
Unam eſſe tantamque ſententiam quae moria uſq;
ſit uſq; morias quoque litteras et cha-
racteres habuiſſe. Lilius P. Giralduſ.

JOANNES DECIVS Barovius

JOANNI TELEPIDIO S. P. D.

Salute plurimam dicit

Cum nuper mihi Literaturam Hun-
no-Scythicam exhibuisses et an dignam pu-
blicatione eam judicarem interrogasses; non so-
lum honores hac in re conatus sum lauda-
ri, sed etiam ut primo unoque tempore
promulgares et autor et adjutor fui. Esi e-
nim non dubito, quin ludicrum et juvenile
videatur non paucis, semper in hisce litteris
vel propagandis, vel etiam discendis confunde-
re: tamen ego prope diuexum sentio, remq;
dignam esse iudis, quae non solum nostrae
Gentis, sed etiam exteris nationibus innotescat.

Primum enim si aliae omnes conjecturae
nos deficerent, ex his tamen solis litteris
certo colligere possumus Gentem Ungaricam esse
longe antiquissimam, et ab orientalibus illis
Asiaticisque Scythis oriundam, a quibus Ly-
ran, Sarrum, et alios potentissimos Monarchas
deiectos legimus. Nam sicut Hebraei, Syri,
chad

genti
Ant. meae genti

Chaldaei, Arabes et Turcae, caeterique orienta-
les a dextra ad sinistram contra haecorum Li-
tinorumque morem exarant suas litteras; ita eti-
am haec nostra elementa simili ratione scri-
buntur. Id quod vel ex eo patet, quod non
solum communem pronuntiandi atque scriben-
di reflexionem cum Hebraeis (vocalibus) ratio-
nem nostram habeant. Sed etiam excessu et
amplius respiciantur, quae sanè apud Hebraeos
quam apud nos eandem fere significationem
obtinèant. gim. Arab. Ling.

Deinde, (ut) ut haec nihil ad hujus litte-
ratae commendationem faciant, tamen
honestissimum sensum habitum est, unam quare;
Lentem peculiarem litteraturam, ubi ac ^{atque} fini. Vide-
mus enim paucissimas Lentis ^{Artemia} ~~Artemia~~, alioquin
civilitate et solida excellens, quae peculi-
aribus litteris linguas suas exprimere possit.
nam certe nec Indi; nec Hispani; nec Galli;
nec Germani proprios habent characteres,
sed omnes eorum populi litterae ex lingua
Latina tanquam fonte promanant.
Graeci quidem gloriantur, se ex Phoenicia
litteras, referis quo autem adhibere; alias
vero ex graeco volam excogitare, nec enim
que

quem nunc videmus ordinem digessit. Unde non
embodiant nventionem quod obsequis atque omnis
sciendae et antiquitatis sibi arrogare. Sed vel
haec ipsae litterae nostrae fabulas eorum abinde
refutat, ac certe testimonio demonstrat. Asiaticos
Scythas et venustiores⁴⁰⁰ et populos de longe propin-
quiores (ipsum) fuisse, veteremque sarracanicam ab
Hebraeis ad Asiaticos et ab his ad Graecos de-
manum propagasse. Tam vero si vel numerum lite-
rarum nostrarum Greces, omnes aliarum gentium caracte-
res fuserant, vel elegantior confideres, nullis certe
exercitum elementis cedit. In hoc vero litterae
nostrae alicum Lentium litteras longis etiam
parafanis superant, quod et sine numeris scriban-
tis, et pronuntiationis omnes nostras multo quan-
tius aliarum actionum litterae perfectius expriment, et
denique illis facilius addiscuntur. Graecam Hebra-
eam Latinam linguas, solo vitae curricula vix me-
moraverit addicere possumus. Germanicam Galli-
cam, Hispanicam, difficillime subibimus, et ad eas
exacte addiscendas, et parapiendas, nullis libris
nullis exemplis, pappyro, calamo, amentis, et ipsis
quibus aliis multiplicibus instrumentis opus habemus.
Has vero nostras litteras facillime vel brevissimis sen-
tis quibusdam addicere potest, eas sine ullis libris
calamo, amentis, pappyro, vel lignis nostras
Scythicae Sacerdotum, vel aliis quibusvis
materis nullo negotio inscribere.

quamb

3.
quamobrem equidem dignas hae litteras esse
judicis, quae non solum in omnibus scholis pue-
ris proponantur et instillentur, sed etiam quae omni-
um ordinum homines nostrates, pueri, (juvenes) senes
viri, mulieres, nobiles ac rustici, breiter omnes qui
Ungaros se nominari volunt addiscant. Laudo
ego propositum tuum, quod hae Linguae Sphy-
cae Rudimenta collegere et dicere volentibus
communicare volueris. Est enim breviora sunt
ac iudiciora, quam fore quis desideraret, tam-
non diffido, quam alii quoque reperiantur, qui
hoc exempli, hae Linguae nostrae, praec-
cipua amplificare et exactius tradere velint.
Tunc ille Sannonius, episcopus quinquagesi-
mensis nostrorum Doctarum celeberrimus cum san-
ta doctrina et auctoritate praedixisset,
iam non erubuit Ungaricam Grammaticam
conscribere. Quam si Majorum nostrorum negli-
gentiam non amissemus, haberemus certe, quo
in hoc quoque studii genere gloriaremur.
Tunc cum illa intercedit et tu redi facis, qui
nostrae Sphycae Litteraturam ab oblivione vindi-
care studeas, et alii, qui maxime forent digni
laudibus, si Ungaricam Grammaticam, nativ-
itatemque vocabulorum atque Proverbia originem
ad praescriptam artem elaborarent.
Et si jam cum haecis primariam magnam ex
pau

quoniam nunc videmus ordinem digessisse. Unde non
embodiant nventionem quod obsequis atque omnis
fuerunt et antiquitatis sibi arrogare. Sed vel
haec ipsae litterae nostrae fabulas eorum abinde
refutat, ac certe testimonio demonstrat. Asiaticos
Scythas et venethios^{quos} et populos de longe propin-
quiores (ipsis) fuisse, veteremque sarracanicam ab
Hebraeis ad Asiaticos et ab his ad Graecos de-
num propagasse. Tam vero si vel numerum lite-
rarum nostrarum fecerit, omnes aliarum gentium caracte-
res fuerunt. vel elegantior confideres, nullis certe
exercitarum elementis cedit. In hoc vero litterae
nostrae aliam gentium litteras longis etiam
sarracanicis superant, quod et sine numeris scriban-
tis, et pronuntiationes omnes nostras nullo quan-
tum aliarum actionum litterae perfectius exprimit, et
denique illis facilius addiscuntur. Graecam Hebra-
am Latinam linguas, solo vitae curricula non me-
dioriter addiscere possumus. Germanicam Galli-
cam, Hispanicam, difficillime indubitanus, et ad eas
exacte addiscendas, et percipiendas, multis libris
multis exemplis, pappyro, calamo, amentis, et multis
quibus aliis multiplicibus instrumentis opus habemus.
Hae vero nostrae litterae facillime vel brevissimo sen-
sae quinquam addiscere possunt, eas sine ulla libris
calamo, amentis, pappyro, vel lignis nostras
Seythiacae sacerdotum, vel aliis quibusvis
materiis nullo negotio inscribere.

quand

quamobrem equidem dignas hae litteras esse
iudicis, quae non solum in omnibus scholis pue-
ris proponantur et instillentur, sed etiam quas omni-
um ordinum homines nostrates, pueri, (pueriles) senes
viri, mulieres, nobiles ac rustici, benivole omnes qui
Ungaros se nominari volunt addiscant. Laudo
ego propositum suum, quod hae Linguae scythi-
cae Rudimenta collegens et discere volentibus
communicare volens. Et si enim breviora sunt
ac rudiora, quam fore quis defideraret, tamen
non disido, quin alii quoque reperiantur, qui
hoc exempli, hae Linguae nostrae, praeci-
pua amplificare et exactius habere velint.
Tunc ille Pannonius, episcopus quinquaginta
hactenus nostrorum Doctarum celeberrimus cum san-
ta doctrina et auctoritate praedixisset,
iam non erubuit Ungaricam Panmaticam
conscribere. quam si Majorum Nostrorum negli-
gentiam non amississemus, haberemus certe, quo
in hoc quoque studii genere gloriaremur.
Nunc cum illa interierit et in res factis, qui
nostrae Gentis Litteraturam ab oblivione vindic-
tare studeat, et alii, qui maximis forent digni
laudibus, si Ungaricam Panmaticam, nativ-
umque vocabulorum atque Proverborum origi-
nem ad praescriptam artis elaborarent.
At si jam cum haecis primariam magna ex

part

parte amissurus potentiam, et si deus pro sua
clementia averrueret, amissuri sotam videretur,
saltem Linguam et res gestas ac litteratu-
ram immortalitati consecrurus. Quamquam
h' id quod scribis fieri licet, meliora omnia
de interitu Imperii Turci; spero, auguroque
hanc divinitus Patri nostrae gloriam referre-
tam, ut non multo post, armis Ungaricis de-
fensio Turca potentia inclinetur. Quod ut
deus, pro sua clementia facit, vosque nobiscum
ac cum tota ecclesia catholica conservet
ex animo, precor. Datum ex Foro Scauloy
die 5 Martii An. D. 1598.

CLEMENTIA.

Veterum Hunnorum seu Scytharum.
Quae sunt Litterae Hunnorum s. Scytharum.
Triginta cum duabus.

Litterarum Figura et valor.

H r.
 A s
 I sz
 Y t.
 X ty
 M u
 L ũ
 N v.
 H z
 Ψ ss.

J j
 Q. k
 ~ k
 A l.
 O ly.
 G m
 O n
 O ny
 S o
 X o"
 E p.

q a
 x b
 c ch.
 H cz
 f d
 S e
 ⊗ f
 A g.
 £ gy
 X h.
 t i

Quomodo pronuntiantur?

Horum characterum sonum seu pronun-
 ciationem facillime ab eque viva voce percipies,
 si cum Latinis characteribus conferas. Parum e-
 nim ab eorum pronuntiatione differunt; nisi quod
 Latini has consonantes hanc effert; quida-
 enim ex illis ista sonum edunt, ac si vocales

nota

post se habeant, ut be, ce, de, ge, ha, pe, se, re.
 quada[m] aut[em] in initio vocales exprime videntur
 ut, uh, f, el, em, en, ex, es.

Siculi autem uno tantum modo ^{aut} effesunt, ^{quibus}
 lingulae consonantes vocales aut se habeant,
 pronuntiant aut[em] universae veter[um] Aegyptiorum
 seu Sicularum litterae.

A, ab, ech, ety, ed, e, ef, eg, egy, eh, i, ej, ek, ak, el,
 ely, em, en, emy, o, o', op, er, es, ep, et, ety, u, u',
 ev, u, efs.

quomodo dividuntur litterae?

In vocales et consonantes.

quot sunt consonantes?

Viginti duae.

Α Η Ε Ω Ο Β Γ Δ Ζ Α Θ Η Λ Χ

demorecti 4 14

quomodo dividuntur consonantes?

In simplices et mixtas

quot sunt simplices? octodecim.

Β Γ Δ Ζ Α Θ Η Λ Χ

quot sunt mixtae consonantes?

quin

Quinque.

X D O F H

mixtum cum i vocali sonus edunt, (ut ety, eny,
ely, egy, ety.

Quae est observatio de mixtis consonantibus?

Cum ^{in intra-lingua} Lingua Latina utimus latinis cha-
racteribus, nonnunquam in quibusdam dictioni-
bus Romana lingua non est sufficiens ad e-
nunciationem nativi sermonis, unde litteris qui-
busdam seu e, g, h, m, t, vim inferre cogimus
notantes accentu gravi, ut perfectius nativi
sermonis enunciationem sonus referat. si in

Hung. latin. caractere gamobalan, nava
tas (huc modo scribentur adh. usq. an 1898)
At siculi et Hunni veteres peculiare litte-
ras habent has quinque, quibus implicite
vocalis i, sonus perfecte editur ut DDDDH
zolyom. MA9F Dyalu. 1909H Isanad
9.X9 Aya 19.29D Myalas. velut transcribe-
bant zolon, galu, Isanad, ata, nialas.

quid observandum circa litteram i?

circa

Circa litteram ν abŏgni simplicissimam
 observandum est, quod catenus, quatenus in
 vernacula lingua littera ξ additas ζ , ut $\xi\zeta$
 $\xi\zeta\zeta$, $\xi\zeta\zeta\zeta$ habere vim duarum consonantium
 siculi enim simpliciter litteram hanc scribunt. sic
 אָפּאָפּאָפּאָ שְׁעִתְּשֵׁג. אָפּאָפּאָ שְׁעִתְּשֵׁג.

Quid differunt ν et σ ?

Nil nisi quod ν in initio et in fine dicitur
 tum, cum eam vocalis sequatur aut precedat
 usurpationi commodius possit, quam σ et in fi-
 ne ν semper conicitur. Quid patet exemplis
 אָפּאָפּאָ אָדְנָה. אָפּאָפּאָ אָדְנָה.

Quid in vicem differunt duae posteriores
 consonantes? θ et ψ ?

quantum inter se duae consonantes dif-
 ferant ex suppositis exemplis Desichardi patet.

אָפּאָפּאָ אָדְנָה
 אָפּאָפּאָ אָדְנָה.

Quae sunt vocales?

Novem. א, ב, ג, ד, ה, ו, ז, ח, ט. א, ע, י, ו, ו, ו, ו.

de abŏ

De Abbreviationibus.

Quae est ratio abbreviationis literarum quod
siculos?

Habent sicuti syllabas quasdam brevitatis
causa inventas, cum vocales consonantium la-
teribus inferuntur, ut sunt

A sa	Ala	Ha ca	ba X
As se	Alc	Ha ge	be X
As so	Alo	Ha go	bi X
Ha ca	Ha ra	Ha ha	bo X
	Ha ri	Ha he	
	Ha ru	Ha ho	

sed ita sunt observandae ut syllabarum
combinationes, ne regulam vocum collectionis
confundant. nonnullae ergo AS, AS, AS, AS Hamadit.
quia littera H. v. distinguatur ab initiali con-
sonantis littera, cumque debet juxta rectam
syllabarum combinationis regulam conjungi
sunt autem talia optima ut AS, AS, AS Siri
AS, AS, AS Salas

sed tales syllabae plures effingi possunt
pro dexterritate scriptoris. usus facile hoc
doceret.

Sunt

2
Pessant ne haec abbreviaciones in me-
dio dictionum usurpari?

Supra paulo diximus obiter, in finalibus
dictionum terminationibus has consonantium
combinations locum habere. Inque in
medio dictionum usurpari non possunt, quo-
niam Regulae bonae collectionis turba-
rent .19H.34 Andras. .14.84 Antal. Non
enim sic colliguntur .19H - 34 And-ras
.14 - 84 Ant-al.

Hoc tamen (quia rara sunt nulla Regula
quae non patitur exceptionem) exceptionem
nisi non differt, cum quaedam occurrant
verba, in quibus quaedam ex his combi-
natis consonantibus manebunt in pronunciatio-
ne in medio dictionis conjunctae ut est illud
29.198 mastran, in qua dictione duae in
medio consonantes conjunctae s et r, mane-
bunt colligendae etiam conjunctae, sic
29.198 ma-stran non sic 29.198. sic in aliis.

quid observandi in scribenda littera
H R?

Aliquando causa abberationis omisso H
in medio et fine dictionis substituitur line-
ola seu columna a dextris sinistrorsum adu-
nitas accentus gravis, ut 15133 Peres
1433 Terti.

Observatio.

Haec sunt quaedam syllabae resti-
tuum formas referentis; quae non sunt ex cer-
tis characteribus constatae, quas Siculi casita
dictionum vocant, sunt autem haec haec

ψ ϝ Ϟ
ant. tptm amb.

Atque sic breuiter de primis Hunnorum
vulgaris elementis ex consensu Quannis Telegdi
aliquid scire, non semper sufficit. Quae
Auriganus literatus per facile absque omni
gravi et saeculosa molestia cognoscere potest.

7

7

Ar. A. Becsöl

A.

A első betű majd minden Nemzeteknél, noha
nemelyeknél a li mondatában vagy on val-
tozás. Errel aháróltak a Görögöl valami dolog-
nak kezdését, vagy előkezet; mint az o-val an-
nak véget, vagy tökéletességre való menését. Helyin
A Regije a betűkkel pántálat s a pántalaj-
ban tett jelképek egyet; de a Regikerepnye-
nekél 500 t. ama vers szerint Postidat a mu-
meros quingentis ordine recto. s ha egy su-
rást ketek felibe a öt ezeret. A Musirab
nedol azt jady a alruy fen kell mondani.
A vélely mint hogy kévesséssel mondatat sententia
a melljelen A. vagy e. vlt inra az A. alfo
felhabadim a vádalol azt ket: ere neve mondat Fringsy
A betűk közöt azit első az a, mat min az ember
születik azt folsa kiáltani a a.

referencis

B

A B betűt olyan gyengen mondják nemely
Nemzetek hogy az ajakuk is alig es' össze es'
egy mikor ki mondják Véc' valék a fajakban, mint
Abat Avram Abadam. A Egyiptombéliek
mint hogy nem illyen Betűkkel - Sm' Elő' állatoznak
dejjel' el' ille a Betűk helyet In' hot fejtet' a B
helyet, mivel a bejegyzéssel épen est a Betűt
mondja a bud Be.

Scit m.

A számlálás a kézikönyvben ezt egy zoo ama vers
peint Scit B ter ante fili cognatum xinese. Sa pedig
a B felé egy buzást vettek jelentet zoo t.

C

A C betű a Romaiaknál a D vel igen egy formán
élenek. kimátszik pedig est a betűt a K ad' bit, a melynek
elének vele. A mely kövesséire e vlt irva az iselent
az jelentete e. condemno. Számlálásban, az est etöl
felsének. A keresztényen Indus Számlás C. betűt fütätke
a kanyakra C. Christians. A számlálásban jelentet

+ ez a betű pedig est nevé mondások zomán beünek

C

szárat a vers ferint: Non plus quam cent
e littera feritur sapere. Nihil III lineat
 irak a C tet 100-000 t.

D

A Regienél irak illy formán Δ a mellyel
 az Egyiptombélek az Yentis ab jelentette.
 A számlálásbe jelentett öt szárat. Alpa d em-
par sic tria minima prout.

E

E. Ennek kimondása sol vastagabban sol véli-
 nyabb szolot tenni. A számlálásbe tet
 250 t ama ferint. Equq ducentis et quinquaginta senclit.

F.

A F tehát nemelyek oly vékonyon mondják
Sogy a V betűvel épen meggyez. A Ro-
marial ez egy F futatók, a görögöl pedig egy
Φ az elhököt szolgálóval simlódsra, mely an-
nyit van Fugitivus. Szókat szulga, a melyről meg-
ismerhet Hofm.

A számlálást jelentet neqvvent ama ferint
Sexta quater denos gent F, qua dicit ab Alfa.
Ha hincat nétek feljül F 40. ezert jelentet.

9.

Nem volt egyar Betűjök sok idők alatt a Romai-
aknak, Sm a helyét élesen C. vel. Előde ezt ezzel
Inuus Carnilius
A számlálást jelentet 400. a vers ferint. I quadri-
genus demonstrativa tencht.

#.

Evel a betűvel a régi Rómának helyettesítene
szűkebb nélkül mint Capulus Doctores ama
Vise mutatja Commuda diebat, si quare commoda-
vellet, dicitur et Himphias Arius infidias. A Ma-
gyaroknál is ez igen megrögt a d, b, t, s más
betűk után is, mint schlen shedi, még
parads &c

A számlálásban jelentet 200 a vers fűszert
H. quod, ducentos per se designat sabonda
feljül egy # hincaval 200 ezert.

I.

Er a betűvel az csak magaból zengő, de mással
egyben kötött zengő, mint ebbe i-gyal, ja-vol
A számlálásban azaz jelent a vers fűszert
I. C. comparavit et centrum significabit. Egy hincaval
feljül ezert

K.

Ebenek orol a régi Romajah is némelly péld-
be. az tealummiái embernek pedig sügy vaj-
tal a Simblosia K. betűt hütättek, melyből a
A számlálás 150. jelentet a vers feint
K. 99 centenos et quinquaginta senobit
a feljül való lineaval 151 ezent.

A Digtölöl hüj beid val sügy Sam. K. tal hüj edni. Ell. = Sam-
kemzetöl Kappadok, Tentabel, Telit

+ a Tealummiái jedrettek. Lege Remmia Digtölöl Lib XVIII. Tit XVII. unte
untes Smptor lex appellat integra frontis. Digtölöl. XXII Tit. V.

A számlálás 501 jelentet. Quingvies et I Demos
numero designat Sabondos. feljül Sa egy I lineát
setek 500 ezent jelentet.

N.

A ábrázolásból Symbolum Montis a kőműves
redvezélfénynek vlt. de. A számolásból je-
lentet ezet. N. caput et numerus, qui scimus
in ille renen, a hincával feljül in ezet
ezet. Előbb az ezet intat illy formán \equiv
az után kétségfejtet így ∞ ismet \equiv az öt
házat pedig \equiv a melly egy befolyván lett D.

Először ezzel az két betűvel a Törvény fu-
dok régen illy formán N. L. Non liquet. Nem
vitágot, miha a dolgot kijön tanulkuttat
hoggy arról deliberáljivak. A számolásból
jelentet 90 N. magnus caput, qui in caput esse videt
a feljül való hincával 90 ezet.

O
Az O mellett sem kezdése sem vége az 'öböl'-
valóságának jele. A számlálóban jelölt XI és
Undens fűt O cognosca, sic numerandi, és egy
líneát feljűl 11000.
A nyomonyjűt nyomonyak felkűrtűsa. O Nam!

I.
A számlálóban 100 és 400. I. similem cum I nume-
rum monstrati habere. és egy líneát semel feljűl
400-ezeret jelent.

Q
A Romarainál ez a sem megűt, de majd szűkűj-
semlűl; a magyarol pedig sem nem éltűk vűle.
A számlálóban 500 jelentűt Q vűlűt. I. quingentesimo
sexagesimo egy líneával feljűl 500 ezeret.
Ezt a benűt szűkűl a similokára szűrtűk annak a li.
egy persimmo li. Felesiget vűt Q.

R.

A számlalásból 801 jelentet. Perquinta dabit tibi R
si quis eam numerabit. Sa linca lere feljül 80
ezer.

S.

A számlalásból jelentet. S bene testem numerant signi-
ficabit, egy lincával feljül 2-ezeret.
E miat 42 ezer Grammatik lehet meg midőn az S. helyen min-
dottal 32. volt az a halgatásnál is jelle. S monit ut pleas.
Tz idet ut saecas. Alchala oram egy egész kélmvet ut volla hogy
rell hi mindam.

T.

A T betű a kényes kerekesnek s az hajóból az
arbitz fának is kifejezje, a szavaknál nem ut ut
szereket karant is kényesül, egy T betűt üf-
nek kerekeszefjelek Eimutatásain.

A számlalásból jelentet 160t. T quoq. centum et
sexaginta denari.

Az Angliájónál a soroknál szigorúla egy
T betűt hitmel az 14. ut benne kiraly végrehelt
mat a sorot Tretmek hivják.
Tíziken a T. monji lincra salutariy O ifmet a Dörögölnél jela
ret sibat azest mgre Oia hüzbekebe' Eöb.

7.

Elválasztásuk az Verech Fel.

A számlálóban öt jelent Veni quingre duobit no
si re numerabis. egy lincával feljül 5. ezert.

Ezzel így elnevel, 10 500 X 100 < 500 17 5000 < 117 10000

X. + Helanduy Fraxis sabalka, a Pöngöl nel
Salamede.

Ezzel a bejével lok idök alatt a Romaiak is nem
elnevel, kez ben helyet fo galya el

A számlálóban 10 X duplex denis numeros das no
scimmentis. Egy lincával feljül 10 ezert.

2.

Ezt a Pöngöl nel sabalka Salamede, Stijak Pitags
ra benne nek; met ennek kez ajával abazoba
a vintst es az teft gyönyörűsége, melly el vegen
vagy az ör, a mafnal a kefenység.

A számlálóban 150 Argobrix centur
quingraginta facit, 2 caracter, egy lincá-

val feljül 150 ezert. A Magyarok fel
vették a vegre hogy nem melly benne ezzel gye-
gyi-

senénck mint by ty. - -

2.

A számlálója két két ezret ama forint.
Ultima 2 canens finis bis mille tenet, egy li-
neával feljül két pár ezret.

A 1042 vagy 1043 régi Magyarok a kik jöttek Eu-
ropába a kényes korszak véleke van 564 évi esen-
dő rajban haskulend a korszakban Tenger tájára
vol, a kik a druma körül s Magyar országot lakta-
nak mind addig a míg II. Károly király igen
megnyitotta a nyugati árat ~~1091~~ 1091 esztendő
sajván véleke vala hadakozása nyolc esztendő alatt.

A magyar királyokat nevezték bánoknak vagy vajánoknak,
vagy bánoknak s kagánoknak, mely kagán neveztetel
még az illeik árat az külső ivel kezdés uralkodni

I az első kagán 568 est, ez elfoglalta Dacziát s Pannoniát

II kagán 570 est. ez elfoglalta Mauritziny ismét Dacziát,
Aléziát, s megvervén a Szász sábrát xii ezret elfogott, an-
nyira meggyőzteték volt árat hogy Kostantynopolst is el
alutalá hagyta; de ismét ismét az első kagán is meggyőzteték

Más xmi. Mauritzinyval, hogy ismét adja a sábrát ha minden
személyek küld egy aranyat; de nem igent, azután
kezd egy selyet, az sem igent, azután fel selyet az
megvétel a
Mauritziny had-
nagyi 1043 1043
selyet ismét selyet ment Magyar országra - - -
Er engedte meg Er engedte a Totornak Pannoniá-
ban helyet karmolab

III kagán 602 est. Herakliussal a Bolgárok ellen sely-
hozott - 610 est Herakliussal. Matt. xmi. par

IV kagán 640 a Bolgárokat megverte 1187.

VI. Kazan 678 est. Belegesi raitoa Konstantinopol
 VII. Kazan 695 est. Justinianus, Imperator, huiusmodi oratione
 gabul de pignora, ac i. Augustus, Imperator, felicitate el-
 vete s. ac abarol legio a senescrta vallast
 revidi engedre. alii contra Mart. p. 798.

VIII. Kazan 711 est. Philippus, Imperator, huiusmodi oratione
 felicitate adu. Konstantinopol.

IX. Kazan 741 est. Belegeseu regnast a pignora
 tanquam ac alata valast

X. Kazan 775 est. ex mag. Fejedbnerul egit a
 obalmassa a Bavariast. V. karoly ella ki-
 vol meq vereri ellol Ausmab, ac utan nyoly
 epredy raito sadalyat uti a kaba nze
 melly, mind a Nepes oragot elvete.
 attol fogva orai elamofontal erose ac
 abar Magyaros ac Hunnigurafolenak
 Magyar oragba val jortelely.

+ Fejedbnerul arclast Hunnigurafolenak, de est ac nevri velle fel
 ac o. Fejedbnerul abaris-rol, a mio tanissa Paulus Wasne-
 fridy de Nepes longob. libly 27. Alboni cum Avarebus, qui
mihi Hunni, nomen de Regis missi nomine Avare, appellati
sunt, fidesi regnum imit. Vid. Bel ad. Apparatu. MAT. p. 91.

SZÁMOZATLAN ÜRES LAP

3

[/ BOD PÉTER

RUDIMENTA... és az

"ABC-RÖL" /

NAGYENYED, BETHLEN DOKUM.

KTÁR, 245 sz. kézirát

VEEGE